

Cementiris i pluralitat de creences

20 preguntes freqüents

Versió del 8/4/2020

1. Quina és l'administració competent per proveir el servei de cementiris?

- Els ajuntaments són els responsables d'aquest servei. Tot i que hi pot haver cementiris de caràcter privat (que necessitaran autorització d'espai per part de l'ajuntament), **els ajuntaments han de vetllar per cobrir les necessitats dels seus habitants** en aquesta matèria.

2. Qui es pot enterrar en un determinat cementiri municipal?

- La responsabilitat municipal és la d'oferir sepultura als cadàvers de les persones empadronades al municipi, però **res no exclou que l'ajuntament es pugui fer càrrec de la sepultura d'altres cadàvers si disposen d'espai per fer-ho i les circumstàncies ho aconsellen.**

3. Quina incidència poden tenir les qüestions religioses en els cementiris?

- La majoria de confessions i tradicions religioses, d'acord amb les seves creences, tenen **prescripcions, ritus i costums propis relacionats amb el final de la vida i la destinació dels cadàvers.**
- Les principals qüestions que es plantegen són **l'acceptació o no de la incineració** com a destinació final dels cadàvers i **les condicions de la inhumació.**

4. Cal respectar les prescripcions religioses en l'àmbit dels cementiris?

- El respecte al dret a la **llibertat religiosa i de consciència**, que és un dret fonamental en la Declaració universal dels drets humans i forma part del nostre ordenament jurídic, comporta **respectar aquestes prescripcions fins allà on sigui compatible amb l'exercici d'altres drets i amb l'interès general.**

5. Hi ha drets específics relacionats amb la diversitat religiosa en l'àmbit dels cementiris?

- L'Estat espanyol, mitjançant diversos instruments, té acords de cooperació –que obliguen les administracions públiques– amb l'Església catòlica, les esglésies evangèliques, les esglésies ortodoxes, les comunitats jueves i les comunitats islàmiques.
- **Entre aquest acords, pel que fa a cementiris, cal destacar allò que es reconeix a la Federació de Comunitats Israelites d'Espanya i a la Comissió Islàmica d'Espanya.**

6. Quins drets tenen reconeguts les comunitats israelites?

- El **dret a la concessió de parcel·les reservades per als enterraments jueus** als cementiris municipals, així com el dret de posseir cementiris jueus privats. També es reconeix el dret de traslladar als cementiris jueus els difunts que han mort en localitats on no n'hi hagi (article 2.6 de la Llei 25/1992, de 10 de novembre, per la qual s'aprova l'Acord de cooperació de l'Estat amb la Federació de Comunitats Israelites d'Espanya).

7. Quins drets tenen reconeguts les comunitats islàmiques?

- El **dret a la concessió de parcel·les reservades per als enterraments islàmics** als cementiris municipals, així com el dret de posseir cementiris islàmics propis. També preveu el trasllat a cementiris islàmics dels difunts musulmans que hagin mort en una localitat on no n'hi hagi cap (article 2.5 de la Llei 26/1992, de 10 de novembre, per la qual s'aprova l'Acord de cooperació de l'Estat amb la Comissió Islàmica d'Espanya).

8. Quines confessions no admeten la incineració com a destinació final?

- **L'islam, el judaisme, la fe bahá'í i les esglésies ortodoxes no admeten la incineració** com a destinació final del cadàver. Per tant, la destinació final dels fidels d'aquestes confessions ha de ser la inhumació.
- A més, **en l'islam, el judaisme i la fe bahá'í és preceptiva la inhumació a terra** (tant directament a la terra, com en un caixó de formigó o en nínxols soterrats).

9. Quines característiques han de tenir les sepultures islàmiques?

- Segons la doctrina islàmica, **el cos hauria de ser inhumat directament a terra** i sense fèretre, en sepultures que permetin l'orientació del cos a l'est (a la Meca) i que estiguin separades de les que acullen persones no musulmanes. Accepten la inhumació amb fèretre per imperatiu legal.

10. Quines característiques han de tenir les sepultures jueves?

- Segons la doctrina jueva, **el cos hauria de ser enterrat tocant tocant la terra**, embolcallat amb un sudari i sense fèretre. A més, es considera que hi ha d'haver una separació entre les sepultures dels jueus i les de no jueus. Alguns jueus consideren que les tombes han d'estar orientades a Jerusalem. Accepten la inhumació amb fèretre per imperatiu legal.

11. Quines característiques han de tenir les sepultures bahà'ís?

- Segons la doctrina bahá'í, **els difunts han de ser enterrats en fosses individuals a terra**, amb un fèretre que sigui d'un material resistent i amb els peus orientats cap a Acre (Israel).

12. Quines respostes poden donar actualment els cementis a aquestes demandes?

- A Catalunya hi ha molt pocs cementiris confessionals de caràcter privat, per la qual cosa **la demanda s'adreça, principalment, als cementiris municipals.**
- No es freqüent la delimitació en parcel·les separades per qüestions religioses als nostres cementiris, però n'hi ha alguns que tenen **instal·lacions que permeten acollir enterraments d'acord amb les prescripcions d'aquestes confessions.**
- Sense necessitat de crear parcel·les diferenciades, alguns cementiris poden respondre a aquesta demanda de manera diversa, d'acord amb les seves disponibilitats actuals.

13. Quines alternatives poden donar resposta a la demanda de ser inhumat a terra?

- **Tombes individuals o múltiples a terra**, que permetin l'orientació geogràfica desitjada, **dins d'una parcel·la confessional.**
- **Tombes individuals o múltiples a terra**, que permetin l'orientació geogràfica desitjada, **fora d'una parcel·la confessional.**
- Disposició d'**espai lliure al cementiri** que permeti:
 - o **Inhumar el fèretre directament a terra**, d'acord amb l'article 52 del Decret 297/1997, de 25 de novembre, pel qual s'aprova el reglament de policia sanitària mortuòria.
 - o **Construir tombes a terra**, individuals o múltiples.
 - o **Construir nínxols soterrats.**
- L'adaptació o la creació de noves places dins del perímetre del cementiri no requereix cap autorització de Salut Pública.

14. Qui ha d'assumir els costos de construcció de places al cementiri (tombes, nínxols...)?

- En el cas de cementiris municipals **els costos han de tenir el mateix tractament que en altres serveis de titularitat municipal.** La inversió correspon a l'ajuntament, que sol atorgar concessions als particulars per utilitzar-los per períodes curts (habitualment de dos anys) o més llargs (habitualment de 50 anys).
- **Els particulars han de pagar els preus o taxes que hagi fixat l'ajuntament** per la concessió i els serveis que inclogui.

15. El preu del cementiri és igual en tots els casos?

- D'acord amb la resposta a la pregunta anterior, **el preu pot variar segons les característiques de la sepultura** i els costos que suposin a l'ajuntament, que també són diferents.
- Els motius que poden diferenciar els preus són, entre d'altres, els **anys de concessió** i el **tipus de sepultura** (nínxol aeri o soterrat, tomba individual o múltiple, panteó amb diverses tombes...).

16. Com s'ha d'actuar amb les famílies que no tenen recursos per afrontar aquestes despeses?

- Els ajuntaments **han de proporcionar alguna solució** en aquest sentit, encara que sigui de caràcter bàsic (article 7d de la Llei 297/1997, de 3 d'abril, sobre serveis funeraris). Aquest servei bàsic possiblement no cobrirà els requisits religiosos que tinguin un sobrecost.

17. Què passa si un cementiri determinat no té l'espai ni les condicions adients per complir aquestes prescripcions?

- Per procediments d'urgència pot **crear noves places**.
- Pot **proporcionar solucions temporals** en espera de disposar de places adients al mateix cementiri o d'un eventual trasllat del cadàver, si aquesta és la intenció de la família.
- Cal tenir en compte que el trasllat internacional de cadàvers exhumats està subjecte a determinades condicions i a un procés de doble autorització de l'Estat d'origen i del de destinació. No hi ha cap garantia que, quan arribi el moment, aquest trasllat es pugui fer efectiu.
- En qualsevol cas, ha de **planificar el futur de l'equipament** tenint presents aquestes obligacions.

18. Què passa si no es pot donar resposta a determinades demandes de la família per cap de les vies exposades anteriorment?

- Es pot cercar la **col·laboració d'altres cementiris**, preferiblement d'ajuntaments pròxims.
- En darrera instància, tal com passa amb molts serveis municipals, caldrà **cercar un acord amb la família que harmonitzi les seves legítimes demandes amb les possibilitats reals** d'atendre-les, procurant assegurar allò que és essencial: en aquest cas, donar una destinació final al cadàver que harmonitzi la salut pública, els recursos disponibles i el dret a la llibertat religiosa.
- Si és oportú, es pot **cercar la mediació o la col·laboració de la comunitat religiosa** a què pertany la família, o d'altres agents, que facilitin aquesta relació i diàleg. La Direcció General d'Afers Religiosos del Departament de Justícia us pot donar assessorament i suport tècnic.

19. La situació d'emergència sanitària ocasionada per la COVID-19 té alguna afectació en els cementiris?

- A causa d'aquesta emergència **els serveis funeraris s'han declarat serveis de prestació forçosa**. En virtut d'aquesta declaració es farà l'assignació de les empreses funeràries a cada hospital, centre residencial o altres locals i espais medicalitzats i es determinarà un preu màxim que s'ha d'oferir a les persones usuàries corresponent a la prestació bàsica imposada legalment (Resolució SLT/797/2020, d'1 d'abril).
- **La Secretaria de Salut Pública del Departament de Salut assumeix atribucions en matèria funerària** i anirà dictant les indicacions precises que en cada moment siguin necessàries; cal adreçar-s'hi per a qualsevol qüestió relativa a les prescripcions tècniques i administratives relatives a tot l'àmbit funerari.

20. Es poden fer inhumacions fora dels cementiris comuns, motivades per l'emergència sanitària?

- El Decret llei 10/2020, de 27 de març, preveu mesures excepcionals, com les inhumacions fora dels cementiris comuns, sempre que s'estableixin les condicions higièniques i sanitàries suficients.
- En cas de voler aplicar aquesta mesura **cal fer una sol·licitud motivada i presentar-la a la Secretaria de Salut Pública** per correu electrònic (sec.salutpublica@gencat.cat).

Més informació:

- Per a qüestions de **policia mortuòria, maneig de cadàvers i altres qüestions relacionades** amb la salut pública, cal adreçar-se a la **Secretaria de Salut Pública** del Departament de Salut (sec.salutpublica@gencat.cat).

Trobareu informació actualitzada a CatSalut: [Coronavirus SARS-CoV-2 Informació per a professionals](#). Àmbit Administració jurídica

Darrer document publicat sobre el tema (04/04/2020): [Guia de gestió de cadàvers en cas de COVID- 19 i mesures sanitàries de prestació dels serveis funeraris](#).

- Per a un major coneixement de les **qüestions relatives a la pluralitat religiosa** es pot consultar la [Guia per al respecte de la diversitat de creences als cementiris de Catalunya](#) al web de la **Direcció General d'Afers Religiosos** del Departament de Justícia, que també atén consultes específiques en aquest àmbit, a través del correu electrònic dgar.justicia@gencat.cat.